

Sygn. akt: I C 141/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2021 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sylwia Piasecka
Protokolant:	p.o. protokolanta sądowego Agnieszka Wysmyk

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2021 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy

z powództwa M. R. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w C.

o odszkodowanie

1. oddała powództwo,
2. nie obciąża powoda M. R. (1) kosztami procesu.

Sygn. akt I C 141/19

UZASADNIENIE

Powód – M. R. (1) wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w C. o zapłatę kwoty 20.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i doznane krzywdy.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż w zakładzie karnym bezpodstawnie pozbawiono go możliwości kształcenia, podniesienia kwalifikacji oraz pracy, a co za tym idzie możliwości spłacania zadłużenia alimentacyjnego. Dokonano tego bez przeprowadzenia mu testów na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychoaktywnych w organizmie. Natomiast zrobiono to na podstawie badania lekarskiego, w wyniku którego lekarz stwierdził, że powód znajduje się pod wpływem środków odurzających. Zdaniem powoda była to samowolka Dyrektora Zakładu Karnego i powód stracił możliwość kształcenia, podniesienia kwalifikacji oraz zarobkowania.

W odpowiedzi na pozew pozwany – Skarb Państwa Zakład Karny w C. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu, odnosząc się do zarzutu powoda dotyczący pozbawienia go możliwości nauczania w zakresie nieobjętym nauczaniem obowiązkowym w Zakładzie Karnym w C., pozwany podkreślił, iż zarzut ten jest w całości bezpodstawny. Wskazał, iż Komisja Penitencyjna na posiedzeniu w dniu 3 sierpnia 2017 roku, po zapoznaniu się z projektem oceny okresowej oraz po dokonaniu umiarkowanej oceny realizacji indywidualnego programu

oddziaływania, oceniła postępy powoda w resocjalizacji jako negatywne. Nadto wyjaśnił, iż powód zatrudniony był w firmie (...), jednak w dniu 29 lipca 2017 roku podczas powrotu z firmy zatrudniającej stwierdzono, że powód wprowadził się w stan odurzenia poprzez zażycie substancji psychoaktywnej niewiadomego i nieznanego pochodzenia, co następnie zostało potwierdzone badaniem lekarskim. Z uwagi na fakt, iż powód swoim zachowaniem stworzył realne zagrożenie bezpieczeństwa dla ładu i porządku w jednostce penitencjarnej, na wniosek wychowawcy wycofano powoda z zatrudnienia z dniem 31 lipca 2017 roku.

W piśmie procesowym z dnia 6 lipca 2019 roku powód wyjaśnił, iż w czasie osadzenia w pozwanej jednostce chodził na zajęcia, nie opuszczał lekcji ani praktyk, zależało mu na podwyższeniu kwalifikacji. Podkreślił, iż nauczanie w Zakładzie Karnym w C. jest na wysokim poziomie, dlatego zależało mu na nauczaniu w szkole w tym Zakładzie. Natomiast praca dawała powodowi możliwość spłacania zadłużenia alimentacyjnego, chociaż w części. Powód podkreślił, iż miał konflikt ze służbą zdrowia, ponieważ jest osobą roszczeniową. Nadto wskazał, iż nie miał przeprowadzonych badań ani testem na substancje psychoaktywne lub narkotyki ani też alkoholem, przy czym lekarz nie potrafi stwierdzić w 100% czy jest się pod wpływem narkotyków, alkoholu, dopalaczy czy też leków na ciśnienie, których dawki powód ma cały czas zwiększane.

Na rozprawie w dniu 2 października 2019 roku powód dodatkowo wyjaśnił, iż był skłócony ze służbą zdrowia w ZK C., albowiem zabrali mu po dwóch miesiącach leki przeciwbólowe, które otrzymywał w związku ze złamanym obojczykiem. I w ramach zemsty po powrocie z zatrudnienia postawiono go przed lekarzem, który bez przeprowadzenia badania, coś napisał i odprowadzono powoda na pawilon. Na tej podstawie wycofano go z zatrudnienia i ze szkoły. Powód zaprzeczył, aby zażywał środki odurzające. Powód podkreślił, iż dwukrotnie kierował do Dyrektora wnioski o przywrócenie go do szkoły i pracy. Obecnie powód wrócił do nauki i do pracy w firmie (...). Powód wskazał, iż zarabiał 1.800,00 zł miesięcznie i na dochodzoną pozwem kwotę składa się wynagrodzenie za rok pracy.

Pismem z dnia 21 listopada 2019 roku powód rozszerzył powództwo poprzez wskazanie, iż po raz drugi bezprawnie wycofano go z nauczania, wywieziono go w transport na zwolnieniu lekarskim, co naraziło go na pogorszenie zdrowia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. R. (1) przebywa w zakładach karnych od 2012 roku. W 2017 roku, przebywał w Zakładzie Karnym w C., gdzie był zatrudniony w firmie (...).

W dniu 29 lipca 2017 roku powód wracając z zatrudnienia w Firmie (...) zwrócił swoim nienaturalnym zachowaniem uwagę wychowawcy. Powód mówił bełkotliwie, miał zachwianą równowagę i trudno było nawiązać z nim kontakt. Skierowano go na badanie lekarskie. Lekarz dyżurny bez wykonania stosownego testu stwierdził, że powód znajduje się w stanie po zażyciu środka psychoaktywnego.

dowód: wniosek z dnia 29 lipca 2017 roku k. 52.

Mając na uwadze zaistniałe zdarzenie oraz bezpieczeństwo jednostki, wychowawca Działu Penitencjarnego M. R. (2) wniósł do Dyrektora Zakładu Karnego o wycofanie z zatrudnienia M. R. (1) z dnia 31 lipca 2017 roku. O wycofaniu z zatrudnienia powiadomiono powoda.

dowód: wniosek z dnia 31 lipca 2017 roku k. 53, powiadomienie z dnia 31 lipca 2017 roku k. 54.

W dniu 3 sierpnia 2017 roku odbyło się posiedzenie Komisji Penitencjarnej, na którym podjęto decyzję o pozbawieniu M. R. (1) możliwości nauczania w zakresie nieobjętym nauczaniem obowiązkowym. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż postępy skazanego w procesie resocjalizacji w stosunku do ostatniej oceny okresowej uległy regresji, przy czym wzięto pod uwagę krytyczny stosunek do popełnionych czynów, nie przestrzeganie porządku i dyscypliny, właściwe zachowanie wobec innych osadzonych, regulaminowe zachowanie w stosunku do przełożonych, pozytywne relacje z rodziną i spłata zobowiązań alimentacyjnych, wycofanie z zatrudnienia ze względów dyscyplinarnych oraz negatywne

zachowanie. Ponadto wskazano, że powód stwarza zagrożenie bezpieczeństwa dla siebie poprzez odurzanie się środkami psychoaktywnymi, ale również swoim zachowaniem stwarza realne zagrożenie bezpieczeństwa dla ładu i porządku w zakładzie karnym.

dowód: decyzja komisji dyscyplinarnej z dnia 3 sierpnia 2017 roku k. 50.

Powód złożył skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich na sposób przeprowadzania w Zakładzie Karnym w C. badań na obecność środków niedozwolonych. Skarga ta została przez Rzecznika uznana. Rzecznik ustalił bowiem, iż Zakładzie Karnym w C. stosowana jest praktyka, która nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach. Nie są bowiem wykonywane badania nieinwazyjne za pomocą testerów.

dowód: pismo (...) z dnia 3 grudnia 2020 roku k. 230-231.

W związku z uznaniem przez Rzecznika Praw Obywatelskich skargi skazanego za zasadnej, Dyrektor Zakładu Karnego w C. uchylił kary dyscyplinarne z dnia 2 sierpnia 2017 roku i z dnia 22 lutego 2018 roku oraz uznał je za niebyłe.

dowód: pismo Dyrektora ZK w C. z dnia 30 grudnia 2021 roku k. 235.

Od września 2019 roku powód M. R. (1) kontynuuje naukę w liceum oraz pracuje w tej samej formie, w której pracował poprzednio.

bezsporne, por. wyjaśnienia powoda M. R. (1) 00:09:46 k. 96v.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 20.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych określonych w art. 23 kc i 24 kc w zw. z art. 448 kc, a mianowicie przez pozbawienie powoda możliwości nauki oraz pracy, a tym samym spłacania zadłużenia alimentacyjnego, przy czym dokonano tego w oparciu o stwierdzenie lekarza – bez przeprowadzenia odpowiednich testów – że powód znajduje się w stanie po użyciu środków psychoaktywnych oraz pod wpływem alkoholu.

W związku z powyższym Sąd uznał, że podstawą prawną powództwa jest przepis art. 417 k.c. Powołany przepis określa bowiem podmiot odpowiedzialny za niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (w niniejszej sprawie – Skarb Państwa) oraz podstawę jego odpowiedzialności (naruszenie prawa).

Podstawową przesłanką odpowiedzialności z art. 417 k.c. jest szkoda, przy czym pojęcie szkody obejmuje uszczerbek zarówno w dobrach majątkowych, jak i w przypadkach określonych w ustawie - w dobrach niemajątkowych. Możliwość domagania się naprawienia szkody niemajątkowej, czyli krzywdy przewidują przede wszystkim art. 445 § 1 k.c. w związku z art. 444 k.c. i art. 448 k.c. Z treści art. 445 § 1 k.c. wynika, że w wypadku spowodowania uszkodzenia ciała lub wywołaniu rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Z kolei art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Przesłanką odpowiedzialności za naruszenie cudzego dobra osobistego, zgodnie z treścią art. 24 k.c., jest bezprawność działania, przez którą rozumie się działanie (zaniechanie) sprzeczne z prawem i zasadami współżycia społecznego. Należy przy tym podkreślić, że przepis art. 24 k.c. przewiduje domniemanie bezprawności działania po stronie podmiotu naruszającego dobra osobiste, co powoduje, że to na pozwanym spoczywa ciężar wykazania, że jego działanie było zgodne z prawem. W orzecznictwie podkreśla się, że przy żądaniu przyznania odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia podstawowym kryterium oceny sądu powinien być rozmiar ujemnych następstw w sferze

psychicznej pokrzywdzonego, bowiem celem przyznania ochrony w formie majątkowej na podstawie art. 448 k.c. jest zrekompensowanie i złagodzenie krzywdy moralnej. Ocena tej przesłanki nie może abstrahować od wszelkich okoliczności towarzyszących powstaniu krzywdy.

Należy również podkreślić, że przesłanką roszczenia z art. 24 k.c. jest istnienie i wykazanie szkody niemajątkowej, czyli krzywdy. Nie wystarczy przy tym ogólne powołanie się na istnienie krzywdy, bliżej nieokreślonej. Musi być ona sprecyzowana poprzez wskazanie na czym konkretnie polega i jakie właściwie dobra osobiste narusza zachowanie danego sprawcy, które ma charakter czynu bezprawnego, albowiem do powstania roszczeń o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych z art. 24 k.c. i 448 k.c. nie jest wystarczające ustalenie, że działanie sprawcy było bezprawne. Konieczne jest bowiem wystąpienie skutku w postaci naruszenia dobra osobistego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 marca 2013 roku I ACa 76/13). Istotnym jest również, że przy ocenie, czy nastąpiło naruszenie dóbr osobistych, orzecznictwo postuluje zachowanie należytych proporcji i umiaru. Nie można zatem nadużywać instrumentów prawnych właściwych dla ochrony dóbr osobistych dla przypadków, dotyczących wyłącznie subiektywnych odczuć osoby, dotkniętej zachowaniem innej osoby. Ocena, czy doszło do naruszenia dóbr osobistych nie może być bowiem subiektywna i nie można jej dokonywać według miary indywidualnej wrażliwości zainteresowanego, ale powinna uwzględniać elementy obiektywne. Dlatego też należy mieć na uwadze odczucia przeciętnej odbiorcy - osoby rozsądnej i racjonalnie oceniającej, nieobciążonej uprzedzeniami, nieskładnej do wyrażania ekstremalnych sądów. Nie każda bowiem dolegliwość w postaci doznania przykrości stanowi o naruszeniu dóbr osobistych, ale tylko taka, która wedle przyjmowanych w społeczeństwie, przeciętnych ocen przekracza próg dozwolonych zachowań i nie jest małej wagi.

Ochronę dóbr osobistych gwarantują w stosunku do osób odbywających karę pozbawienia wolności normy zawarte w art. 40 i art. 40 ust. 4 Konstytucji, art. 3 Konwencji z dnia 4 listopada 1950 roku o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) oraz art. 4 kkw – przepisy te nakazują wykonywanie kary w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności skazanego oraz zakazują stosowania tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania i karania skazanego.

Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa (art. 417 kc). Ponadto dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych, obok zdarzenia sprawczego, konieczne jest ustalenie pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, to jest bezprawności, szkody i związku przyczynowego, a więc obowiązują tu zasady ogólne dotyczące kompensaty szkody na osobie (majątkowej i niemajątkowej) oraz koncepcji związku przyczynowego – zgodnie bowiem z treścią art. 361 § 1 kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że ograniczenie praw i wolności skazanego może wynikać jedynie z ustawy i wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia. Ustawowe ograniczenia praw i wolności osób odbywających karę pozbawienia wolności zamieszczone są między innymi w k.k.w., regulującym zasady i sposób wykonywania orzeczonych przez sądy kar, prawa i obowiązki osób odbywających karę pozbawienia wolności oraz regulują uprawnienia i obowiązki funkcjonariuszy zakładów karnych w zakresie nadzoru nad prawidłowym wykonaniem tej kary oraz ochrony porządku i bezpieczeństwa. Przepisy k.k.w. przewidują również szczególną drogę dochodzenia przez skazanych odbywających karę pozbawienia wolności ochrony ich praw naruszonych lub zagrożonych działaniami funkcjonariuszy więziennych.

W niniejszej sprawie powód udowodnił, iż doszło do naruszenia jego praw osobistych w postaci pozbawienia go możliwości nauki i pracy. Przedłożył bowiem pismo Rzecznika Praw Obywatelskich, z którego wynikało, iż uwzględnił on skargę powoda dotyczącą sposobu przeprowadzenia badań na obecność środków niedozwolonych. Rzecznik ustalił, iż w stosunku do powoda nie przeprowadzono procedury wynikającej z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 2012 roku w sprawie sposobów przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego pozbawionego wolności, ich dokumentowania

oraz weryfikacji. Oceny, czy powód znajduje się w stanie po zażyciu środków psychoaktywnych, dokonał bowiem lekarz dyżurny, który wykonał badanie lekarskie, bez przeprowadzania jakiegokolwiek testu za pomocą odpowiedniego testera. Jak wynika z przedmiotowego Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 2012 roku w celu ustalenia w organizmie skazanego obecności alkoholu wykonuje się badanie w sposób nieinwazyjny za pomocą urządzenia elektronicznego dokonującego pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu metodą: 1) spektrometrii w podczerwieni lub 2) utleniania elektrochemicznego (analizatorem wydechu), albo inną metodą zgodną z aktualną wiedzą naukową, zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia. Funkcjonariusze Służby Więziennej, przeprowadzając badanie, stosują urządzenia znajdujące się w wyposażeniu jednostek organizacyjnych Służby Więziennej. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli może to służyć usprawnieniu lub przyspieszeniu przeprowadzenia badania, badanie może być przeprowadzone za pomocą innego urządzenia (§ 1 ust. 1-4). Badanie w celu ustalenia w organizmie skazanego obecności środka odurzającego lub substancji psychotropowych wykonuje się za pomocą testerów znajdujących się w wyposażeniu jednostek organizacyjnych Służby Więziennej. Badanie to wykonują funkcjonariusze Służby Więziennej i polega na pobraniu, bez dodawania jakichkolwiek substancji, próbek śliny lub moczu i umieszczeniu ich w testerze, zgodnie z instrukcją jego obsługi (§2). W przypadku gdy skazany kwestionuje wyniki badań, o których mowa w § 1 i 2, poddaje się go badaniom laboratoryjnym, które wykonywane są przez podmioty lecznicze dla osób pozbawionych wolności lub, na podstawie umowy, laboratoria (pracownie, zakłady) analityczne, na zasadach określonych w art. 115 § 5 kkw. Badania laboratoryjne polegają na przeprowadzeniu analizy laboratoryjnej krwi pobranej z żyły badanego metodą chromatografii gazowej połączonej ze spektrometrią masową lub inną metodą instrumentalną, w tym: wysokosprawną chromatografią cieczą, wysokosprawną chromatografią cieczą połączoną ze spektrometrią masową lub metodą enzymatyczną albo mikrometodą W., albo inną metodą zgodną z aktualną wiedzą medyczną. W niniejszej sprawie całkowicie pominięto tę procedurę, co zostało ustalone przez Rzecznika Praw Obywatelskich w toku postępowania skargowego. Już po wydaniu decyzji przez (...) i uznanie skargi M. R. (1) za zasadną, Dyrektor Zakładu Karnego uchylił kary dyscyplinarne, w tym karę z dnia 2 sierpnia 2017 roku i uznał je za niebyłe. Zatem działanie pozwanego było bezprawne albowiem procedura badania powoda pod kątem zażycia środków psychoaktywnych zastosował on wobec powoda M. R. (1) procedurę badania pozwanego pod kątem zażycia niedozwolonych środków psychoaktywnych była nieprawidłowa. Należy jednak podkreślić, że z uzasadnienia decyzji komisji penitencjarnej z dnia 5 czerwca 2019 roku wynika, że podstawą pozbawienia powoda możliwości nauczania w zakresie nieobjętym nauczaniem obowiązkowym były nie tylko okoliczności związane z wprowadzeniem się strony powodowej w stan odurzenia środkami niewiadomego i nieznanego pochodzenia oraz środkami psychoaktywnymi, ale również nieprzestrzeganie przez powoda M. R. (1) porządku i dyscypliny, negatywne zachowanie w ocenianym okresie oraz regres postępów powoda w procesie resocjalizacji w stosunku do ostatniej oceny okresowej.

Zatem, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do uznania, iż powstała szkoda miała wyłączny związek z tym konkretnym bezprawnym działaniem pozwanego. Tym bardziej, że powód nie kwestionował pozostałych okoliczności wskazanych w uzasadnieniu decyzji Komisji Penitencjarnej z dnia 5 czerwca 2019 roku. Ponadto powód nie wykazał w toku niniejszego procesu czy wyrządzona szkoda miała charakter materialny czy niematerialny. Powód nie zaproponował bowiem w tym zakresie jakiegokolwiek materiału dowodowego, z którego wynikałby fakt, że działania pozwanego doprowadziły do krzywdy powoda. Wprawdzie powód wskazywał, iż z powodu pozbawienia go możliwości pracy, pozbawiono go możliwości spłaty zadłużenia alimentacyjnego. Powód nie zaoferował jednak w tym zakresie żadnego materiału dowodowego, z którego jednoznacznie wynikałby fakt zadłużenia alimentacyjnego i jego wysokość, jak również aby otrzymywane wynagrodzenie do czasu pozbawienia go pracy, faktycznie było przekazywane na poczet posiadanego zadłużenia. Zatem, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do uwzględnienia żądania powoda.

Należy również zauważyć, że powód nie przedstawił dowodów, które - nawet gdyby założyć, że powód doznał krzywdy - pozwoliłyby ustalić rozmiar tej krzywdy. Osoba domagająca się zapłaty zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie jej dóbr osobistych powinna bowiem wykazać także rozmiar doznanej krzywdy.

Zgodnie bowiem z treścią art. 448 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego

żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Zasądzenie zadośćuczynienia ma zatem charakter fakultatywny i od oceny sądu opartej na analizie okoliczności konkretnej sprawy zależy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 11 stycznia 2007 r., I ACa 833/06, LEX nr 298413). Dlatego też, skoro powód nie wykazał rozmiaru i intensywności doznanej krzywdy ani stopnia negatywnych konsekwencji, jakie wyniknęły dla niego z ewentualnego naruszenia, to roszczenie nie mogło zostać uwzględnione. Zdaniem Sądu negatywne odczucia powoda są subiektywne i nie mogą stanowić o jego krzywdzie.

W ocenie Sądu powód nie wykazał również wysokości dochodzonego roszczenia. Powód w tym zakresie wskazał jedynie, iż pracując w firmie (...) zarabiał miesięcznie 1.800,00 zł i domaga się zadośćuczynienia w wysokości wynagrodzenia za rok pracy. Powód nie wykazał jednak aby otrzymywał wynagrodzenie w takiej wysokości, jak również nie wykazał, w jakiej wysokości wynagrodzenia został pozbawiony przez okres roku, a nadto czy faktycznie przez okres roku pozostawał bez zatrudnienia oraz kiedy dokładnie ponownie został zatrudniony w zakładzie karnym, w jakim wymiarze czasu pracy i jakiej wysokości wynagrodzenie miał ustalone.

Powyższe okoliczności dotyczące zasadności, jak i wysokości dochodzonego roszczenia nie wynikały w szczególności z zeznań świadków M. Z. i R. P., którzy informacje o zaistniałej sytuacji posiadali od samego powoda. Dlatego też Sąd uznał, że nie mogą one mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd pominął dowód z zeznań świadków W. S. i R. K. na mocy art. 205¹² § 2 kpc i art. 235² § 1 pkt 5 kpc.

Zatem, skoro powód nie wykazał zarówno zasadności, jak i wysokości dochodzonego roszczenia, to zasadnym było oddalić powództwo w całości, o czym Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 102 kpc, który stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może (...) nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Użyte w cytowanym przepisie sformułowanie oznacza, że przy stosowaniu tej regulacji sąd nie może dokonywać wykładni rozszerzającej i powinien, stosując ten przepis, mieć na uwadze konkretny stan faktyczny występujący w sprawie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 września 2013 roku, I ACa 466/13; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 3 maja 2014 roku, I ACz 294/14, niepubl.).

Wprawdzie kodeks nie precyzuje, jakie kryteria muszą być spełnione dla przyjęcia w danej sprawie, że zachodzą okoliczności objęte sformulowaniem "w wypadkach szczególnie uzasadnionych", jednakże zgodnie z przyjętą i ugruntowaną linią orzecznictwa, którą Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela, chodzi o takie sytuacje, które wskazują, że ponoszenie kosztów pozostawałoby w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Przykładowo wskazuje się, że należą do nich okoliczności związane z przebiegiem sprawy – charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem – sytuacja majątkowa i życiowa strony. Przy czym ocena, czy takie wypadki wystąpiły w konkretnej sprawie, należy do sądu, który powinien dokonać jej na podstawie całokształtu okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 124/12, L.).

Należy również podkreślić, że odbywanie kary pozbawienia wolności i brak możliwości zarobkowych nie stanowią wystarczającej podstawy do stosowania regulacji art. 102 kpc, okoliczności te same w sobie nie stanowią szczególnie uzasadnionego wypadku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 kwietnia 2017 roku, I ACa 1369/16, L.; wyrok sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 grudnia 2016 r., I ACa 832/16, L.).

Analiza sytuacji materialnej powoda oraz charakter roszczenia, w ocenie Sądu, uzasadniają nie obciążanie powoda kosztami procesu, mimo że powód odbywa karę pozbawienia wolności i nie posiada żadnego stałego źródła dochodu. Niewątpliwym bowiem jest, że powód posiada zadłużenie alimentacyjne i nie posiada żadnego majątku ruchomego i nieruchomości, przedmiotów i papierów wartościowych oraz oszczędności.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.